CENA NUMERU 50 GR. Należytość pocztowa opłacona ryczałtem. CENA NUMERU 50 GR.

ROK III. Kraków, d. 1 czerwca 1936 r. NR. 6.

PRZEGLĄD SAMORZĄDOWY

MIESIĘCZNIK POŚWIĘCONY ZAGADNIENIOM ADMINISTRACYJNYM, GOSPODARCZYM I SPOŁECZNYM

TREŚĆ:

NAKŁADEM INSTYTUTU ADMINISTRACYJNO-GOSPODARCZEGO W KRAKOWIE.
WYKONANO W DRUKARNI „ORBIS", KRAKÓW-DĘBNIKI, ULICA BARSKA NR. 41.

Dołączenie blankietu nadawczego P. K. O. jest jednoznaczne z uprzejmą prośbą o zapłacenie PRENUMERATY BIEŻĄCEJ i ewentualnie zaległej od daty podanej na blankiecie.

PRZEGLĄD SAMORZĄDOWY

MIESIĘCZNIK

POŚWIĘCONY ZAGADNIENIOM ADMINISTRACYJNYM, GOSPODARCZYM I SPOŁECZNYM

PRENUMERATA:
ROCZNA 6 ZŁOTYCH,
PÓŁROCZNA 3 ZŁOTE,
KWARTALNA 1 ZŁ. 50 GR.

REDAKCJA I ADMINISTRACJA
KRAKÓW
UL. KAPUCYŃSKA L. 2. TEL. NR. 112-50.
KONTO CZEKOWE P. K. O. Nr. 405.046.
REDAKCJA CZYNNA WE ŚRODY OD G. 18—19.
NACZELNY REDAKTOR PRZYJMUJE W PIĄTKI OD GODZINY 19—20.
NADESŁANYCH RĘKOPISÓW REDAKCJA NIE ZWRACA.

CENY OGŁOSZEŃ
STRONA W TEKŚCIE 100 ZŁ, 1/2 STRONY 50 ZŁ, 1/4 STRONY 30 ZŁ, 1/8 STRONY 20 ZŁ. POZA TEKSTEM O 20% TANIEJ. PUBLIKACJE BILANSÓW O 50% DROŻSZE.

ROK III. KRAKÓW, DNIA 1 CZERWCA 1936. NR. 6.

MGR. JÓZEF PRZETOCKI.

Samorząd a utajone bezrobocie wiejskie.

Dochodzące do absurdu rozdrobnienie gruntów i przeludnienie wsi małopolskiej oraz konsekwencja tych faktów — nędza wsi, stanowi niewątpliwie jeden z najtrudniejszych problemów chwili obecnej. Walka z otwartem bezrobociem miejskiem, przesłania narazie zagadnienie utajonego bezrobocia wiejskiego, które zresztą jak już sobie uprzytomniono podsyca bezrobocie miejskie. Podsycaniu temu usiłuje się przeciwdziałać przez zatrudnianie tylko zarejestrowanych bezrobotnych i tylko z danego miasta lub powiatu. Zarządzenia takie mogą wprawdzie przynieść ulgę w danem środowisku, w stosunku jednak do reszty bezrobotnych stanowią tamy, które piętrzą wody. Logicznie jest tylko jeden racjonalny sposób rozładowania bezrobocia wiejskiego — s t w o r z e n i e z a t r u d n i e n i a.

Zatrudnienie można stworzyć, albo na miejscu przez intensyfikację rolnictwa i przemysł ludowy, chałupniczy i t. d., albo przez uruchomienie obecnie nieczynnych i stworzenie nowych zakładów przemysłowych. Przypuszczalnie oba powyższe sposoby będą w praktyce stosowane równolegle, może być mowa tylko o różnem nasileniu tych dwóch sposobów stwarzania zatrudnienia w różnych okresach czasu i w różnych miejscowościach.

Tworzenie zatrudnienia na miejscu przez intensyfikację rolnictwa, spoczywa obecnie głównie na barkach samorządu powiatowego, który dąży do podniesienia rolnictwa głównie przez akcję instruktorską. Dodatni skutek podniesienia rolnictwa na nędzę wsi nie może ulegać wątpliwości. Staranniejsza uprawa wymaga w i ę c e j p r a c y i daje w i ę k s z e p l o n y. W przeludnionej i deficytowej produkcyjnie wsi małopolskiej zwiększenie to jest błogosławieństwem nawet w okresie nadprodukcji rolniczej. Ten dział pracy Samorządu jest zatem tak ważny i podstawowy, że możemy mówić tylko o ewentualnej zmianie metod, ale nigdy o ograniczeniu zasięgu tej pracy. Na to pieniądze muszą się znaleźć. Osobiście jestem nawet zwolennikiem zarówno znacznego rozszerzenia zasięgu tej pracy, jak gruntownej zmiany metod tejże,

sprawy te jednak zamierzam omówić w osobnym artykule w następnym numerze Przeglądu Samorządowego.

Obecnie tylko zaznaczę, że nie ulega chyba wątpliwości, że akcja podnoszenia rolnictwa posuwa się naprzód powoli, w każdym razie znacznie wolniej niż... przyrost ludności. Gdy jednocześnie w wyniku utrudnień w obdarzaniu pracą bezrobotnych niezarejestrowanych i zamiejscowych tamowany jest odpływ bezrobotnych ze wsi, bezrobocie wiejskie narasta i nabrzmiewa. W tej sytuacji nie możemy czekać ani na wyniki akcji nad podniesieniem rolnictwa, ani na uruchomienie i powiększenie aparatu przemysłowego, ale musimy liczyć się z koniecznością zaaplikowania pacjentowi zastrzyku we formie doraźnego zatrudnienia.

Jest to znane zagadnienie robót publicznych dla zatrudnienia bezrobotnych. Zagadnienie realizowane już przez Rząd także na odcinku wiejskim przez roboty przy regulacji rzek. Niewątpliwie jest to akcja celowa, ale... n i e w y s t a r c z a j ą c a, bo... n i e p o w s z e c h n a. O co chodzi — o to, aby dla wszystkich tych okolic, które są mniej lub więcej oddalone od miejsc robót publicznych, stworzyć najskromniejsze choćby możliwości zatrudnienia najwięcej potrzebujących.

Można to osiągnąć przez zapewnienie gminom wiejskim skromnych chociażby, ale stałych ś r o d k ó w b u d ż e t o w y c h, na roboty publiczne. Wydaje mi się, że byłyby to najwięcej ekonomiczne roboty publiczne, bo byłyby kombinowane ze świadczeniami w naturze, wartość zatem wykonanych robót byłaby wielokrotnie wyższa od wkładów gotówkowych. Nadmiar wolnych rąk do pracy przy jednoczesnym nadmiarze pilnych robót na wsi był i jest często podnoszony w prasie i na zjazdach. Rozumuje się, cóż prostszego, jak zatrudnić te wolne ręce dla wykonania potrzebnych robót. O ile chodzi o rolników mających zapewnione środki utrzymania rozumowanie to jest trafne, a sprawa prosta. Najwięcej jednak czasu mają małorolni, którzy jednak na wiosnę nie mają już co jeść. Pójdą oni i to bardzo chętnie pracować nawet za grosze, ale trudno od nich żądać pracy bezpłatnej.

Roboty, które gminy mogłyby wykonać przy pomocy świadczeń w naturze i tej, że tak określę półdarmej pracy są bardzo potrzebne i celowe. Na pierwszy plan wysuwają się drogi gminne, które obecnie naogół przez większą część roku stanowią trudne do przebycia bajora. Dalszą grupę robót stanowią meljoracje. Woda stojąca w brózdach, którą obserwujemy choćby z okien wagonów na przestrzeni Tarnów—Kraków jest wymownym dowodem potrzeby tych robót. Obok tych robót powszechnych jest wiele prac pomniejszych, przyprowadzenie do porządku i budowa zbiorników na wodę (stawów), w których przeważnie możnaby także zakładać hodowlę ryb, i wiele innych.

A teraz najważniejsza rzecz... skąd wziąć fundusze. Deklaruję się wyraźnie i stanowczo jako przeciwnik podwyższania podatków. Wiem, że nie brak obecnie apostołów, którzy na wszystkie bolączki znajdują jedno lekarstwo... podwyższenie podatków. Jak już zaznaczyłem jestem przeciwnikiem tej tezy, uważam, że należy zachować najdalej idącą wstrzemięźliwość we wsadzaniu ręki do kieszeni obywateli, bo kieszeń ta, szczególnie u małorolnych jest pusta, a co do większej własności, to dobrze będzie, jeżeli będzie akuratnie płaciła podatki dotychczasowe. Co najwyżej możnaby przywrócić do pierwotnej wysokości dodatek komunalny do państwowego podatku gruntowego.

Odrzucając możliwość podwyższenia podatków, tem nie mniej jednak widzę możliwość zapewnienia gminom wiejskim funduszów na roboty publiczne dla zatrudnienia bezrobotnych. Przedewszystkiem należałoby zwolnić gminy z obowiązku płacenia dodatków mieszkaniowych dla nauczycieli, przez zupełne skasowanie tych dodatków, jak przy poborach urzędniczych. Wprawdzie przy przeliczaniu poborów nauczycielskich nie uwzględniono dodatków mieszkaniowych, ale to mniej korzystne zaszeregowanie wyrównano późniejszemi masowemi awansami i nadal wyrównuje się awansami automatycznemi, które są nieporównanie liczniejsze, niż skromne awanse urzędnicze z uznania.

Dalszem źródłem wzmocnienia finansów gmin winna być korektura rozdziału dodatku komunalnego do państwowego podatku gruntowego. Z nowym okresem budżetowym nastąpi prawdopodobnie powrót do 150% stawki tego dodatku. Podwyżka ta gdzie można, powinna być oddana gminom. Za tem posunięciem przemawia okoliczność, że w związku z usprawnieniem administracji gminnej powinno nastąpić potanienie administracji powiatowych związków samorządowych.

Opowiadając się zasadniczo przeciw podwyższaniu podatków nie wykluczam drobnych korektur w opłatach, tam gdzie zostały zbyt obniżone, np. podwyższenie opłat za świadectwa pochodzenia zwierząt.

Powinny być również zwiększone odszkodowania płacone gminom przez Powszechny Zakład Ubezpieczeń Wzajemnych z 2 do conajmniej 5% oraz przez Władze Skarbowe za doręczenia z 6 do 25 gr.

Gminy mogłyby również przeprowadzać jesienią zbiórkę zboża i ziemniaków, któreby następnie rozdzielały z wiosną między potrzebujących za odróbkę. Naturalja te mogłyby być uzupełniane przez rządową akcję żytnią.

Znaczniejsze roboty mogłyby być ponadto subwencjonowane przez Fundusz Pracy.

W ten sposób bez wprowadzania nowych podatków możnaby uruchomić w gminach wiejskich fundusze na zatrudnienie najwięcej potrzebującej biedoty umożliwiając jej przetrwanie do lepszych czasów.

Umożliwiłoby to jednocześnie naprawę dróg gminnych (inwestycja potrzebna zarówno dla rolnictwa jak i dla celów obrony narodowej), wykonanie meljoracyj i wielu innych potrzebnych robót publicznych na terenie gmin. Przeprowadzenie tej akcji przez samorząd gminny przyczyniłoby się także do spopularyzowania nowych gmin w społeczeństwie i do zainteresowania członków rad gminnych i gromadzkich pracą samorządową. Przeprowadzenie tej akcji osłabiłoby wreszcie podsycanie bezrobocia miejskiego przez wiejskie.

Na zakończenie kilka słów uzasadnienia, dlaczego proponuję uruchomienie tych funduszów w gminach, a nie w powiatowych związkach samorządowych. Bo, 1-sze w gminach będzie można fundusze te pomnożyć przez świadczenia w naturze, 2-gie, bo przez gminy zamierzona pomoc będzie rozprowadzona najszerzej i najwięcej równomiernie.

MGR. STEFAN SMOLEC

Letniska przed sezonem.

Samorząd zabrał się w tym roku poważnie do problemu letnisk. Nie znaczy to, że w powiatach i gminach nic dotąd w tym kierunku nie robiono. Owszem były różnorodne prace, coprawda odosobnione i nieskoordynowane. Wyniki jakie uzyskał np. powiat limanowski i żywiecki są bardzo ciekawe. Czas był jednak ogarnąć tą akcją wszystkie powiaty i gminy, metody pracy ujednostajnić i usprawnić, wspólnemi doświadczeniami się podzielić i w sprawach ogólnych solidarnie występować.

W tej chwili jesteśmy chyba na dobrej drodze. Samorządy zorganizowały prawie wszędzie specjalne organy pracy w postaci komisyj letniskowo-turystycznych i w wielu miejscowościach letniskowych komisje te swoje istnienie w nadchodzącym sezonie niewątpliwie pozytywnie zaznaczą. Moment w którym do pobudzenia ruchu letniskowo-turystycznego zabierze się każda gromada i gmina będzie miał dla tej sprawy znaczenie decydujące.

Czego oczekujemy od potworzonych komisyj letniskowo-turystycznych na początku ich działalności? Właściwie niewielu prac, a przedewszystkiem niewielu wydatków. Niechaj za to będzie robota solidna i powszechna. Oto 5 problemów, które wystarczy załatwić, aby członkowie komisyj letnisko-turystycznych otrzymali absolutorjum za tegoroczną pracę.

1) Sklasyfikować letniska w powiecie. Stwierdzić które mają istotne warunki rozwoju, a któremi nie warto się zajmować. Określić uzdrowiska, letniska, małe letniska i wsie letniskowe. Zebrać dane o warunkach przyrodzonych, turystycznych atrakcjach i osobliwościach, urządzeniach sportowych i kulturalno-rozrywkowych, komunikacji, pomieszczeniach, aprowizacji, cenach. Na podstawie tego materjału ułoży się kataster letnisk w powiecie, czyli określi się granice obszarów letniskowych i stopień ich ważności. Nie można bowiem jedną skalą obejmować np. Zawoi, Andrychowa, Zembrzyc, Mucharza i trzech Barwałdów. Trzeba się też zdecydować, czy wprowadzać w zasięg zainteresowań, propagandy, prac przygotowawczych każdą wioskę, która wyrazi potemu życzenie. Ułożenie katastru będzie ułatwione przez zastosowanie instrukcji dla samorządowych komisyj letniskowo-turystycznych, którą wydaje obecnie Związek Powiatów R. P.

2) Przeprowadzić przegląd i rejestrację mieszkań letniskowych. Jest to sposób na poprawienie ich wyglądu i stanu sanitarnego. Pozatem rejestracja umożliwi przez wystawienie spisów mieszkań choćby i tych najskromniejszych w większych zbiorowiskach ludzi bezpośrednie wynajmowanie bez specjalnych wyjazdów dla poszukiwania pomieszczenia lub bez szukania go na chybił trafił po przyjeździe na miejsce.

Trzeba przytem zwalczać obawę, że rejestracja pomieszczeń letniskowych może być użytą dla nałożenia podatku. Jeżeliby chodziło o spis dla celów fiskalnych gmina obejdzie się przecież znakomicie bez takiej właśnie rejestracji.

3) Stworzyć placówki służby informacyjno-kwaterunkowej w każdem letnisku, w każdej wsi letniskowej. Trzeba je oznaczyć tabliczkami i odpowiednio prowadzić. Najlepiej umieścić je w za-

rządach gminnych i u sołtysów. Sieć placówek informacji i pomocy kwaterunkowej zakończy ten pierwotny okres, kiedy przybywający do letniska zdany był przy znalezieniu drogi, wynajmowaniu mieszkania i t. p. na własny spryt, wytrwałość i ewentualnie niezawsze chętną pomoc przechodnia. Materjałem do udzielenia informacyj, czy to ustnych czy nawet pisemnych będzie wspomniany wyżej kataster letnisk i rejestr pomieszczeń.

4) Uregulować ceny. Niech przybysz wie zgóry ile wynosi cena słuszna, sprawiedliwa, ustalona w porozumieniu z zainteresowanymi, a w pewnych wypadkach ustalona na podstawie odpowiednich przepisów. Chodzi tu o mieszkania, produkty żywnościowe, furmanki. Przedewszystkiem o te ostatnie. Trudno np. tolerować żądania za przejazd furką z Makowa do Zawoi wahające się między czterema, a siedmioma złotemi. Czas już, aby letniska wyszły z epoki drobnego kramikarstwa i demonstrowały nieco solidności szanującego się kupca, a nie robiły mimowoli z przyczyny chciwych jednostek wrażenia przedsięwzięć naciągaczy i wydrwigroszów.

5) Uczynić miejscowość letniskową miłą i pociągającą. Niekoniecznie drogą kosztownych inwestycyj lub na wielką skalę zorganizowanych imprez. Trzeba porzucić lekceważenie rzeczy małych i przekonać całą ludność, że czyste i wybielone domy, niewalące się płoty, ogródki przed domami, kwiaty w oknach, czystość mieszkań i budynków gospodarskich, następnie spokój i ład panujący w letnisku wreszcie życzliwość mieszkańców, uśmiech i pozdrowienie dzieci, to są tajemnice trwałego powodzenia miejscowości letniskowej.

Jeżeli mowa o pracach komisyj to trzeba wspomnieć i o postulatach, jakie te komisje innym czynnikom mogą stawiać. Są bowiem kwestje, których rozwiązanie leży poza miejscowym samorządem. Chodzi tu o ważniejsze drogi, mosty, połączenia kolejowe, zniżki i t. p. Dotychczasowe postulaty letnisk wnoszone były oddzielnie, a załatwiane raczej przypadkowo. Są sprawy np. zniżek kolejowych, gdzie letniska z wyjątkiem nielicznych uznanych mogą się skarżyć na pokrzywdzenie i brak zaufania. Stan ten zmieni jednakże nie skarga lecz należyte zorganizowanie u siebie spraw letniskowych i turystycznych, solidność i wzbudzenie do siebie zaufania, a następnie wystąpienia solidarne, poparte agumentami rzeczowemi. Trudno mówić w jakiejkolwiek dziedzinie o wielkiem znaczeniu setek większych i małych letnisk dla gospodarstwa narodowego i rozwoju turystyki, dopóki zrozumienie wspólnych interesów i ich przewagi nad interesami sprzecznemi nie obejmie równocześnie Bystrej, Szczyrku i Porąbki, Zembrzyc, Suchej i Makowa, Zawoi, Skawicy i Białej, letnisk żywieckich, nowotarskich, wadowickich, myślenickich, limanowskich, sądeckich — poprostu wszystkich.

KAROL KASSUBE.

Działalność Wydziału powiatowego w Ropczycach na polu popierania rolnictwa.

Powiat ropczycki nie posiada poważniejszego przemysłu, to też nie posiada znaczniejszej liczby bezrobotnych, tracących pracę w zakładach przemysłowych. Natomiast jako powiat wybitnie rolniczy o 90%-towej przewadze gospodarstw karłowatych, niezdolnych do wyżywienia ognisk rodzinnych, z reguły przeludnionych, znajduje się w obliczu stałego narastania liczby bezrobotnych wsi i małych miasteczek, których jest tutaj cztery.

Zagadnienie znalezienia pracy to równocześnie zagadnienie podniesienia dobrobytu wsi powiatu ropczyckiego.

Wychodząc przeto z tego założenia Wydział powiatowy w Ropczycach rozwinął silnie dział popierania rolnictwa.

W szczególności rok rocznie opłaca 3 siły instruktorskie, a to agronoma powiatowego, instruktora przysposobienia rolniczego i instruktorki gospodyń wiejskich, płacąc im wynagrodzenia miesięczne oraz koszta objazdów poszczególnych gospodarstw. Ponadto Wydział powiatowy przeznacza corocznie pewne sumy na koszta prowadzenia różnego rodzaju doświadczeń hodowlanych, nawozowych i roślinnych, na konkursy uprawowe i hodowlane, na kontrolę sprzedawanych rolnikom nawozów sztucznych oraz na pomoc w zakupnie przez rolników sztuk zarodowych bydła, trzody chlewnej i drobiu. Na powyższe cele Wydział powiatowy ropczycki wydaje rokrocznie ponad 15.000 zł., co wobec sumy ogólnej dochodów bez specjalnego przeznaczenia wynoszącej 75.000 zł. stanowi bardzo poważny wysiłek.

Jednak instruktorzy i pomoc pokazowa to zbyt mało, by naprawdę przynieść ulgę ogółowi biednej

ludności wiejskiej. To też Wydział powiatowy czynił usilne starania o uzyskanie długoletniej pożyczki na pomoc dla wsi.

Dzięki życzliwemu stanowisku Dyrekcji Funduszu Pracy w Warszawie udało się w swoim czasie uzyskać Wydziałowi powiatowemu w Ropczycach długoterminową pożyczkę w kwocie 38.000 zł., przeznaczoną jedynie i wyłącznie na sfinansowanie podupadających gospodarstw drobnych rolników.

Aby uzyskany z trudem fundusz nie został poprostu przejedzony przez pożyczkobiorców, lecz stanowił stały kapitał obrotowy w drobnych gospodarstwach rolniczych, przynoszący stały dochód bez umniejszania samego kapitału, postanowiono go przeznaczyć wyłącznie na udzielanie pożyczek drobnym rolnikom na zakup prosiąt bekonowych i materjału hodowlanego, na budowę odpowiednich kurników, na zwiększenie ilości mleczarń, na budowę gnojowni i zbiorników oraz na założenie sadów.

Pożyczki udzielane na zakup prosiąt bekonowych i zarodowych podlegają zwrostowi co 6 miesięcy. W ten sposób około 1.500 sztuk prosiąt bekonowych i zarodowych może być co 6 miesięcy nanowo dostarczanych rolnikom, którzy po ukończeniu hodowli dostarczają na rynek bardzo pożądany i dobrze płatny towar.

Kredyt na budowę wzorowych kurników podlega zwrotowi w ciągu 5 lat. Na tych warunkach zbudowano 25 wzorowych kurników, w każdym kurniku znajduje pomieszczenie 50—150 kur. W miarę zwrotu pożyczek buduje się nowe kurniki wzorowe.

Kredyt na dział mleczarski, podlega zwrotowi w ciągu lat 15-stu i w miarę zwrotu pożyczek obracany jest na dalszą pomoc innym mleczarniom. Kredyt ten rozprowadzono w ten sposób, że zorganizowano jedną nową spółdzielnię mleczarską oraz rozszerzono zasiąg istniejących już mleczarni przez utworzenie całego szeregu filij w gromadach, które spowodu zbyt wielkich trudności nie mogły utrzymać kontaktu bezpośredniego z mleczarnią. Po założeniu wspomnianych filij ilość przerabianego mleka podwoiła się w każdej mleczarni.

Pożyczki na budowę wzorowych gnojowni i zbiorników na płynne odchody podlegają zwrotowi w ciągu lat 5-ciu. Pożyczki te rozprowadzono w ten sposób, że zaplanowano około 80 gnojowni i sprowadzono cement.

Pożyczki na zakładanie sadów podlegają zwrotowi w ciągu 5 lat. Założono ogółem 128 sadów handlowych od ½ do 1-morgowych o ogólnym obszarze 64 ha. W sadach wprowadzono dobrane do gleby odmiany zimowe i jesienne w ilości ponad 6.000 szt. oraz sporządzono dla założonych sadów szczegółowe plany dla odmian i odstępów sadzenia.

Zaznaczyć należy, że pomoc ta znalazła nader życzliwe przyjęcie i zrozumienie celów u rolników.

Gospodarka finansowa Powiatowego Związku Samorządowego w Gorlicach w świetle budżetu na rok 1936/37.

Powiat Gorlicki obejmuje obszar 1.079,5 km², o ludności 104.797 z tego w gminach wiejskich 94.012, w miastach 10.785, gęstość zaludnienia na 1 km² 97.5, odsetek ludności miejskiej 10.3%, miast 2, gmin wiejskich 11. Jeżeli się weźmie pod uwagę lichą naogół glebę, gęstość zaludnienia jest bardzo duża. Część północna i południowa powiatu jest rolnicza, natomiast w środkowej części powiatu znajduje się przemysł naftowy.

Powiat posiada dróg km:

państwowych	45.7
wojewódzkich	89.3
powiat. bitych	116.0
powiat. gruntowych	17.5
gminnych bitych	77.5
gminnych gruntowych	303.3

Razem dróg bitych posiada powiat 328.5 km.

Koszt utrzymania 1 km dróg powiatowych łącznie z nadzorcami drogowymi i drożnikami wynosi zł. 547.

Siła płatnicza ludności jest słaba, bowiem większość gospodarstw rolnych to gospodarstwa małe i karłowate o glebie mało urodzajnej, jedynie północna część powiatu posiada gospodarstwa o urodzajniejszej glebie i racjonalniejszej kulturze rolnej. Zaznaczyć należy, że część powiatu ma charakter letniskowo turystyczny z uwagi na piękne krajobrazy, wody mineralne (Wysowa, Wapienne) i zdrowy klimat; możliwości te jednak dotychczas nie są należycie wyzyskane.

Przemysł naftowy nie daje powiatowi większych efektów finansowych, bowiem siedziby zarządów większych firm („Standard Nobel“) znajdują się poza terenem powiatu i większość swoich podatków opłacają na rzecz innych związków samorządowych.

Z wymienionych przyczyn podstawy finansowe powiatowego związku samorządowego są bardzo szczupłe, bowiem dochody na cele ogólne (bez opłat drogowych) wynoszą zaledwie kwotę złotych 137.5 tys. Mało wydajne są również wpływy z opłat drogowych, które przy stawkach 65% podatku gruntowego, 15% państwowego podatku przemysłowego i 50% państwowego podatku od nieruchomości wynoszą zaledwie kwotę 114.5 tys zł. Pozatem w budżecie po stronie wydatków i dochodów figuruje kwota 21.1 tys zł. na utrzymanie dróg państwowych i wojewódzkich, która to kwota zabezpiecza zaledwie, podobnie jak w innych powiatach tylko wydatki na służbę drogową.

Tym nader szczupłym środkiem finansowym zarówno na wydatki ogólne jak i na wydatki drogowe przeciwstawiają się niewspółmiernie większe obowiązki w zakresie jednych i drugich wydatków.

O ile bowiem chodzi o wydatki drogowe sieć dróg jest dosyć gęsta, a utrzymanie ich, jest trudne i kosztowne spowodu szkód, jakie corocznie wyrządzają wody opadowe z uwagi na górzystość terenu.

Jeszcze trudniejszą jest sytuacja powiatowego związku samorządowego w dziale wydatków ogólnych. Jak już bowiem zaznaczono powiatowy związek samorządowy ma do dyspozycji na te wydatki zaledwie kwotę 137.5 tys. zł. podczas gdy same tylko wydatki na zarząd ogólny (63.3 tys. zł.) i na dopłatę na utrzymanie szpitali małopolskich (31.0 tys. zł.) pochłaniają blisko kwotę 100 tys. zł. Od pozostałej kwoty trzebaby jeszcze odliczyć wydatek o charakterze przechodnim na utrzymanie Urzędu Rozjemczego w kwocie zł. 6.384.

Na wszystkie zatem pozostałe XI działów budżetu pozostaje do dyspozycji zaledwie kwota około 30.000 zł., z której trzeba zabezpieczyć m. i. wydatki tak ważne i zasadnicze jak służbę zdrowia, popieranie rolnictwa, akcję przeciwpożarową. Komplikuje sytuację do tego okoliczność, że większość gmin wiejskich jest wybitnie deficytowa, czego jednak nie można było uniknąć, gdyż spowodu przeszkód terenowych i ubóstwa ludności nie dało się wykroić gmin samowystarczalnych.

W tych warunkach powiatowy związek samorządowy musiał ograniczyć się do zabezpieczenia potrzeb najpilniejszych.

W porównaniu do budżetu poprzedniego zasługuje na uwagę ograniczenie wydatków administracyjnych o kwotę zł. 10.000 co pozwoliło na zwiększenie wydatków działalnościowych m. i. na podniesienie rolnictwa z 13.200 na 15.800 oraz zwiększenie kredytu na zapomogi dla gmin z 2.000 do 8.800 zł.

Podkreślić należy minimalne zabezpieczenie w budżecie, bo zaledwie kwotą zł. 1200 działu opieki społecznej mimo bardzo dużych potrzeb w tym zakresie z uwagi na dużą ilość biedoty wiejskiej szczególnie na Łemkowszczyźnie.

Jedynie możliwem rozwiązaniem zagadnienia finansowego powiatowego związku samorządowego gorlickiego i jego gmin wiejskich jest zmiana ustawy o podatku przemysłowym w szczególności by dodatki do podatków państwowych opłacane przez przemysł naftowy wpływały do kas powiatowego związku samorządowego gorlickiego i gmin wiejskich powiatu gorlickiego, a nie kas gmin, w których rezydują zarządy tych przedsiębiorstw. Czas najwyższy położyć kres paradoksalnej i w najwyższym stopniu bezsensownej i niesprawiedliwej sytuacji, w której powiat gorlicki ma przemysł naftowy, a gmina Warszawa dochody z tego przemysłu.

P.

Kronika.

Krakowska Rada Wojewódzka.

Dnia 6 maja 1936 r. o godz. 9.45 odbyło się pierwsze posiedzenie Krakowskiej Rady Wojewódzkiej w sali obrad Rady Miejskiej w Krakowie. Obradom przewodniczył Pan Wojewoda Michał Gnoiński. W posiedzeniu wzięli udział członkowie Rady Wojewódzkiej: PP. dr. Mieczysław Brodziński, Górkiewicz Franciszek, dr. Hnatyszak Orest, inż. Kowalski Adam, inż. Krudzielski Zdzisław, prof. dr. Kumaniecki Kazimierz, Lgocki Stefan, Michulec Franciszek mgr. Nowakowski Stanisław, Paciorek Franciszek, Rumer Stanisław, Soboń Piotr, Skrzypek Jan, Starowiejski Ludwik, dr. Szubert Eustachy, inż. Wowkonowicz Romuald, Zając Kazimierz, Zajączek Edward, Świerz Zaleski Tadeusz, ponadto na posiedzenie przybyli przedstawiciele duchowieństwa, wyższych uczelni krakowskich, Senatorowie i Posłowie Ziemi Krakowskiej, przedstawiciele władz wojskowych, sądownictwa, prokuratury, władz niezespolonych, samorządu terytorjalnego, gospodarczego, banków.

Pan Wojewoda zagaił posiedzenie, poczem członkowie Rady Wojewódzkiej złożyli na Jego ręce przyrzeczenie. Następnie Rada wysłuchała sprawozdania Wojewody z działalności administracji państwowej Województwa Krakowskiego po dzień

21 grudnia 1935 r., oraz sprawozdania z działalności Krakowskiego Wydziału Wojewódzkiego. Dyskusja nad sprawozdaniem odbyła się w poszczególnych Komisjach wyłonionych przez Radę (ogólnogospodarczej, rolnej, budowlano-komunikacyjnej oraz społecznej i zdrowia publicznego (które obradowały po ukończeniu pierwszej części posiedzenia).

O godz. 11-tej w czasie przerwy Członkowie Rady Wojewódzkiej z Panem Wojewodą na czele udali się do krypty św. Leonarda na Wawelu celem złożenia hołdu prochom Pierwszego Marszałka Polski Józefa Piłsudskiego.

Po ponownem podjęciu obrad Rada dokonała wyboru nowego Wydziału Wojewódzkiego, w skład którego weszli jako członkowie: PP. dr. Kaplicki Mieczysław, Skrzypek Jan, Michulec Franciszek, jako zastępcy: PP. dr. Brodziński Mieczysław, Paciorek Franciszek i inż. Wowkowicz Romuald.

Ponadto Rada Wojewódzka dokonała wyboru następujących delegatów:

do Państwowej Rady Samorządowej:

na delegata: P. dr. Mieczysława Kaplickiego,
na zastępcę: P. Franciszka Michulca,

do Związku Rewizyjnego Samorządu Terytorjalnego:

na delegata: P. Edwarda Zajączka,
na zastępcę: P. Stefana Lgockiego,

do Wojewódzkiej Komisji Oszczędnościowo-Oddłużeniowej:

na delegatów: P. dra Mieczysława Kaplickiego,
P. Jana Skrzypka,

do Rady Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Wzajemnych:

na delegata: P. Kazimierza Zająca,
na zastępcę: P. Piotra Sobonia,

do Rady Okręgowego Związk Ochotniczych Straży Pożarnych:

na delegata: P. inż. Adama Kowalskiego,
na zastępcę: P. Franciszka Górkiewicza,

do Wojskowej Komisji Rozpoznawczej:

na delegata: P. Franciszka Paciorka,
na zastępcę: P. Stanisława Rumera,

do Wojewódzkiej Komisji Opieki Społecznej:

I. Spośród Członków Rady Wojewódzkiej PP.:

Franciszka Paciorka,
Jana Skrzypka
dra Oresta Hnatyszaka
Franciszka Michulca
mgr. Stanisława Nowakowskiego
Piotra Sobonia
dra Eustachego Szuberta
inż. Romualda Wowkonowicza
prof. dra Kumanieckiego Kazimierza
dra Brodzińskiego Mieczysława

II. Spośród Opiekunów Społecznych będących członkami Powiatowych wzgl. miejskich (w miastach wydzielonych) Komisyj Opieki Społecznej na terenie Województwa Krakowskiego PP.:

Florjana Jaworskiego
dra Władysława Markowskiego
prof. Tadeusza Gdulę
ks. Jana Skarbka
dra Władysława Stryjeńskiego.

III. Spośród przedstawicieli istniejących na obszarze Województwa Stowarzyszeń i instytucyj społeczno-opiekuńczych PP.:

ks. dra Stanisława Jasińskiego
dra Mikołaja Kwaśniewskiego
dra Józefa Steinberga
dra Emila Bobrowskiego
Różę Łubieńską

na Zastępców (dla grupy trzeciej) PP.:

Bronisławę Bobrowską
Elizę Fraenklową
dr. Stan. Korczyńskiego
dra Rafała Landaua
Olgę Wójtowicz
Anielę Sowiankę
Franciszka Czarnieckiego
ks. Seweryna Karolczyka
Zofję Kwaśniewską
Zofję Przybylską
inż. Eugenjusza Tora
Leona Tomaszkiewicza.

O godzinie 16-tej odbył się ciąg dalszy posiedzenia w Urzędzie wojewódzkim.

Przewodniczący poszczególnych Komisyj złożyli sprawozdanie z obrad tych Komisyj przedstawiające wnioski uchwalone przez Komisje.

Rada Wojewódzka po rozpatrzeniu wyników obrad poszczególnych Komisyj uchwaliła:

1) Wystąpić do właściwych władz z następującym postulatem:

Wpłata podatku przemysłowego powinna się odbywać w Urzędzie Skarbowym, właściwym ze względu na siedzibę odnośnego zakładu, t. j. miejsca wykonywania przemysłu, bez względu na siedzibę centrali przedsiębiorstwa.

Jako przykład podaje się fakt, iż firma „Francopol" wykonująca miljonowe roboty w Porąbce opłaca państwowy podatek przemysłowy w siedzidzibie swej spółki t. j. w Warszawie, a powiat i gmina nie otrzymała dotychczas, mimo usilnych starań, żadnych dodatków.

2) Poczynić starania u właściwych władz państwowych o regularny rozdział przez Urzędy Skarbowe dodatków do państwowych podatków między jednostki samorządowe.

Jako uzasadnienie podaje się fakt z powiatu bialskiego, gdzie wpłacone należytości z tytułu państwowego podatku przemysłowego przez Państwową Kopalnię Brzeszcze w latach 1934 i 1935 mimo starań i ponagleń nie zostały dotychczas należycie rozdzielone oraz samorządom wpłacone. Drugi fakt podaje się, iż gmina miejska Wilamowice mimo dokonanych małych wpłat z tytułu ściągniętego państwowego podatku gruntowego w miesiącach styczniu i lutym, w marcu otrzymała dodatki z tego podatku kilkakrotnie wyższe niż dokonane wpłaty — co wskazuje, iż dopiero w tym miesiącu nastąpiło pewne wyrównanie, utrudnia to i kontrolę oraz gospodarkę jednostek samorządowych.

3) Zwrócić się do właściwych władz o umożliwienie związkom samorządowym otrzymania dotacji względnie długoterminowego kredytu na spłatę zobowiązań gmin zbiorowych z tytułu przejęcia tychże zobowiązań za zlikwidowane gminy jednostkowe (a to z tytułu zaległych wynagrodzeń personelu — dodatków mieszkaniowych dla nauczycieli i t. p.).

4) Przedstawić właściwym władzom konieczność zmiany obowiązujących przepisów w kierunku zwolnienia gmin z obowiązku wypłacania dodatków mieszkaniowych dla nauczycieli szkół powszechnych.

5) Poczynić starania o wydanie rozporządzenia wykonawczego do ustawy samorządowej w sprawie gospodarki gromad (gospodarka majątków gromadzkich, wynagrodzenia sołtysów i t. p.), któreby uwzględniało warunki i stosunki regjonalne.

6) Poczynić starania o spowodowanie rychłego rozliczenia między poszczególnemi Ministerstwami i wypłacenia związkom samorządowym sum, należnych z tytułu dodatków komunalnych do państwowych podatków.

Jako przykład przytacza się fakt, że Państwowa Kopalnia w Brzeszczach wpłaciła w maju 1935 roku przez Ministerstwo Sprawiedliwości kwotę 72.000 zł. na poczet państwowego podatku przemysłowego, a dotychczas Wydział Powiatowy w Białej, mimo starań należnych dodatków nie otrzymał.

7) Poczynić starania w Dyrekcji P. Z. U. o umożliwienie strażom ogniowym spłat należytości za zakupiony w okresie wysokich cen sprzęt ogniowy — przez udzielenie odpowiednich subwencyj względnie dogodnych pożyczek, z uwagi na to że niektórym strażom grozi licytacja sprzętu pożarniczego.

8) Zwrócić uwagę na fakt, że system zmniejszania przez szereg lat budżetów komunalnych doprowadził w niektórych związkach samorządu terytorjalnego do granicy, której przekroczenie grozi niebezpieczeństwem w zaspakajaniu podstawowych wspólnych potrzeb mieszkańców.

Rada Wojewódzka uważa, że należy wziąć pod rozwagę kwestję celowej odbudowy „dochodów komunalnych". (Wniosek zgłoszony na Komisji przez radnego prof dra Kazimierza Kumanieckiego).

9) Wystąpić do władz z postulatem przejęcia przez Skarb Państwa nieruchomości płatników większej własności, którzy prowadzą ekstensywną rabunkową gospodarkę, przez szereg lat nie płacą żadnych podatków, a egzekucja mobilarna nie daje żadnych wyników.

10) Komisja rolna stwierdza, że na terenie Województwa Krakowskiego istnieje specjalne nasilenie bezrobocia na wsi, i że bezrobocie miejskie jest tylko skutkiem bezrobocia wiejskiego, wobec tego na wniosek Komisji Rolnej Rada Wojewódzka uchwaliła poczynić starania w sprawie wyjednania odpowiednich kredytów z Funduszu Pracy na roboty meljoracyjne i drogowe, by zatrudnić bezrobotnych wiejskich, a temsamem uniknąć ich napływu do miasta.

11) Na terenie Województwa Krakowskiego w powiecie mieleckim w gminach: Wadowice i Radomyśl Wielki, 400 drobnych rolników dzierżawi od Zakładu naukowego im. Ossolińskich ponad 800 morgów ziemi ornej z górą 76 lat.

Ponieważ ustawa o drobnych dzierżawcach niema do nich zastosowania na wniosek Komisji Rolnej Rada Wojewódzka powzięła uchwałę w sprawie wyjednania w Ministerstwie Rolnictwa i Reform Rolnych odpowiednich kredytów na wykup tych gospodarstw.

12) Wobec tego, że potrzeby opieki społecznej wzrosły do granic dotychczas niebywałych, a związki samorządowe, które ustawowo powołane są do wykonywania tejże opieki, nie mogą temu obowiązkowi podołać, uchwalono, by Wojewódzka Komisja Opieki Społecznej w działalności swej zwróciła szczególną uwagę na akcję opiekuńczo-zapobiegawczą, opracowaną i przygotowaną przez Wydział Pracy i Opieki Urzędu Wojewódzkiego.

13) Zwrócić się do Pana Wojewody z prośbą, by dla dobra sprawy Pan Wojewoda wyznaczył 6-ciu członków Wojewódzkiej Komisji Opieki Społecznej — po myśli art. 17 regulaminu Komisji — jako organ doradczy, mający na celu współdziałanie z Zarządem Wojewódzkiego Związku Międzykomunalnego Opieki Społecznej w sprawach, należących do kompetencji Zarządu Związku.

14) Poczynić starania w celu spowodowania u Władz Centralnych przyspieszenia rozciągnięcia na teren Województwa Krakowskiego mocy obowiązującej rozporządzenia wykonawczego do ustawy o zwalczaniu żebractwa i włóczęgostwa z dnia 14. X. 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 92, poz. 823) celem skutecznego przeciwdziałania szerzącemu się na terenie Województwa Krakowskiego żebractwa i włóczęgostwa.

15) Poczynić starania o uzyskanie przyspieszenia robót na drogach Biała—Straconka—Międzybrodzie i Szczyrk—Brenne—Wisła.

16) Poczynić starania u kompetentnych czynników o umożliwienie powiatowym związkom samorządowym otrzymania kredytów na rozpoczęcie robót drogowych z początkiem roku budżetowego.

17) Poczynić starania w Ministerstwie Komunikacji, by wykończenie drogi Szczakowa—Bukowno nastąpiło możliwie najprędzej. (Wniosek radnego P. inż. Kowalskiego).

18) Zwrócić uwagę miarodajnych czynników na konieczność roztoczenia opieki nad stanem dróg i mostów w powiecie gorlickim. (Wniosek radnego P. inż. Kowalskiego).

19) Zwrócić uwagę miarodajnych czynników na konieczność zwiększenia akcji zalesienia, wyciętych powierzchni lasów i zalesienia nieużytków. (Wniosek radnego P. Świerz Zaleskiego).

Ponadto Rada Wojewódzka uchwaliła przekazać sprawę regulaminu Wojewódzkiej Komisji Opieki Społecznej do rozpatrzenia Wydziałowi Wojewódzkiemu.

Po omówieniu szeregu spraw aktualnych Pan Wojewoda zamknął obrady.

D.

Sprawozdanie Wojewody Krakowskiego

o działalności administracji państwowej na obszarze Województwa za czas od dnia 31 grudnia 1935 r.

Oprócz sprawozdania ogólnego złożonego przez Wojewodę na pierwszem posiedzeniu Rady Wojewódzkiej zostało opracowane sprawozdanie szczegółowe.

Sprawozdanie to składa się z trzech części:

1) Część I. Administracja Spraw Wewnętrznych (stron 171).

2) Część II. Opieka Społeczna, Zdrowie Publiczne, Rolnictwo i Reformy Rolne, Przemysł i Handel, Drogi i Budownictwo, Drogi Wodne, Oddłużenie Rolnictwa (stron 156).

3) Część III. Administracja Skarbowa, Administracja Szkolna, Poczta, Telegraf, Telefon, Powszechny Zakład Ubezpieczeń Wzajemnych, Wojewódzki Związek Straży Pożarnych (stron 133).

Sprawozdanie ilustrowane licznemi wyliczeniami i wykresami obrazuje całokształt wysiłków i wyników pracy Administracji Państwowej na terenie Województwa Krakowskiego od czasu utworzenia Województwa do końca roku 1935. ***P.***

Z Krakowskiego Wydziału Wojewódzkiego.

W dniu 19 maja 1936 r. odbyło się pierwsze posiedzenie nowowybranego Wydziału Wojewódzkiego. Po złożeniu przyrzeczenia na ręce Pana Wojewody przez Członków Wydziału Wojewódzkiego i uchwaleniu regulaminu obrad Wydziału Wojewódzkiego — Wydział załatwił szereg ważnych spraw, w szczególności zatwierdził preliminarze budżetowe na rok 1936/7 Powiatowych Związków Samorządowych w Bochni, Jaśle, Limanowej, Myślenicach, Ropczycach i Tarnowie; dokonał wyboru członków Wojewódzkiej Rady Wodnej, wyznaczył kandydatów na członków Okręgowej Targowiskowej Komisji Nadzorczej, wypowiedział się za wydaniem rozporządzenia Wojewody Krakowskiego w sprawie regulacji potoku Chechło w powiecie chrzanowskim, zatwierdził szereg statutów taks kuracyjnych w gminach uprawnionych do poboru tych taks. Wreszcie zatwierdził szereg uchwał związków samorządowych w sprawie nabycia i sprzedaży gruntów.

W dniu 25 maja b. r. odbyło się drugie posiedzenie Wydziału Wojewódzkiego na którem Wydział zatwierdził preliminarze budżetowe Powiatowych związków Samorządowych w Białej i Krakowie oraz gm. m. Tarnowa na rok 1936/37 ponadto rozpatrzył szereg odwołań w sprawach podatkowych. *D.*

Sprawy oddłużeniowe.

W dniu 8 maja b. r. odbyło się w Warszawie posiedzenie Centralnej Komisji Oszczędnościowo-Oddłużeniowej dla Samorządu, na którem między innemi Centralna Komisja rozpatrzyła i zatwierdziła projekty planów obsługi długów: a) Powiatowych związków samorządowych: w Bochni, Mielcu i Tarnowie, b) gmin miejskich: Biała, Bochnia, Gorlice, Nowy Targ i Tarnów. *P.*

Zjazd Wojewódzki Związku Gmin Wiejskich w Krakowie.

Dnia 24 maja b. r. odbył się w Krakowie, w sali Bursy rękodzielniczej przy ul. Skarbowej zjazd wojewódzki Związku Gmin Wiejskich. Zjazd został bardzo licznie obesłany. Na zjazd przybyli członkowie rad i zarządów gminnych, sekretarze gmin wiejskich oraz inspektorzy samorządu gminnego.

Zjazd zagaił Prezes Związku gmin wiejskich wicemarszałek dr. Karol Polakiewicz witając przybyłego na zjazd Pana Wojewodę Krakowskiego Gnoińskiego i delegata Zarządu miejskiego w Krakowie Pana prof. dr. Kumanieckiego.

W odpowiedzi Pan Wojewoda Gnoiński życzył Zjazdowi najlepszych wyników obrad i zapewnił zebranych, że dołoży wszelkich starań, aby prace gmin wiejskich ułatwić.

Skolei P. wicemarszałek Polakiewicz wygłosił dłuższy referat o ogólnej sytuacji gmin wiejskich, w którym m. i. apelował do prasy, szczególnie do poczytnego dziennika miejscowego, o więcej rzeczowe i wnikliwe ustosunkowanie się do problemu gminy zbiorowej. Mówca zaznaczył, że gmina zbiorowa nie jest naleciałością ze wschodu, ale jest tworem myśli samorządowej polskiej. Wprowadziła gminę zbiorową dawna rzeczpospolita krakowska, dążył do wprowadzenia gminy zbiorowej były galicyjski wydział krajowy. Najlepszym sprawdzianem żywotności gminy zbiorowej są wyniki osiągnięte przez gminy zbiorowe województwa krakowskiego w pierwszym roku ich istnienia. Wyniki te są w sumie niewątpliwie dodatnie, a nieliczne niedociągnięcia i niedogodności, są naturalną konsekwencją niedoskonalości tworów ludzkich i bardzo ciężkich warunków gospodarczych, w których gminy zbiorowe powołano do życia.

Następnie Prezes Polaczkiewicz omówił aktualne sprawy gmin wiejskich, w szczególności sprawy dodatku mieszkaniowego dla nauczycieli, kosztów leczenia ubogich, przywrócenia egzekucyj związkom samorządowym i wiele innych.

Skolei mgr. Banaś wygłosił referat o gromadzie w świetle nowej ustawy samorządowej i jej stosunku do gminy wiejskiej.

Po referatach wywiązała się żywa dyskusja, w której zabierali głos członkowie zarządów i pracownicy gmin wiejskich poruszając aktualne tematy ogólne i lokalne.

M. i. delegaci korzystając z obecności na zebraniu przedstawiciela Kuratorjum Szkolnego, apelowali za jego pośrednictwem do Kuratorjum, aby zaleciło inspektorom szkolnym więcej liberalne traktowanie spraw takich jak, zajmowanie dodatków gminnych na pokrycie zaległych dodaków mieszkaniowych, wymogi władz szkolnych w zakresie budownictwa szkolnego, i t. p.

Prezydjum Zjazdu udzielało wszystkim mówcom wyjaśnień, zgłoszone zaś postulaty uznane przez Zjazd za słuszne zebrało i przyrzekło się niemi zająć.

Wzajemne poznanie się i zbliżenie oraz wymiana poglądów, zarówno między przedstawicielami poszczególnych gmin jak i między przedstawicielami a władzami związku, wyjaśnienie wielu spraw spornych i zaznajomienie władz Związku z postulatami terenu — oto realne wyniki Zjazdu. Dlatego za zorganizowanie tego Zjazdu należy się Zarządowi Głównemu Związku uznanie i wdzięczność.

P.

Wystawa turystyczno-uzdrowiskowa w Krakowie.

W czasie tegorocznych wakacyj odbędzie się w Krakowie w gmachu Akademji Górniczej Wystawa turystyczno-uzdrowiskowa.

Stolica najważniejszego regjonu turystycznego Polski zademonstruje cały szereg ciekawych eksponatów z wszystkich uzdrowisk, zdrojowisk i letnisk naszego kraju. Poczesne miejsce zajmie również na wystawie przemysł ludowy i chałupniczy — nie licząc już specjalnego przemysłu turystycznego.

Niewątpliwą atrakcją będzie panorama Tatr i Karpat. Pozatem znajdą się tam wzory urządzeń mieszkań letniskowych oraz plany wzorowych domów letniskowych. Dla małych letnisk i związków samorządowych, które się niemi opiekują będzie to okazja do wystąpienia i zaznaczenia swej liczby, wagi, w dziedzinie gospodarki turystycznej.

Wystawę organizują: Zarząd Miejski w Krakowie, Izby Przemysłowo-Handlowa, Rolnicza, Rzemieślnicza przy udziale Ligi Popierania Turystyki, Związku Uzdrowisk Polskich, Towarzystwa Popierania Przemysłu Ludowego, Małopolskiego Towarzystwa Przemysłu Chałupniczego i in. S.

Wycieczka studentów Instytutu Administracyjno-Gospodarczego w Krakowie w powiecie bialskim.

W celu dalszego pogłębienia teoretycznego i praktycznego wiadomości, nabytych w Instytucie Adm. Gospod. oraz przygotowania pracowników samorządowych i społecznych, Koło Solidarystów, studentów Wydziału Administracyjnego I. A. G. urządziło w d. 13 maja b. r. wycieczkę na teren powiatu bialskiego. Przyznać trzeba, że dzięki szczeremu zainteresowaniu się wycieczką przez Pana Starostę powiatu bialskiego, Dra St. Albertiego i jego najbliższych współpracowników, wycieczka ta dała uczestnikom prawdziwą ucztę wiadomości i wrażeń niezapomnianych. Pierwszym etapem wycieczki było szczegółowe zwiedzenie urzędu gminy wiejskiej w Oświęcimiu. Tu uczestnicy zapoznali się nietylko z problemem organizacji nowych gmin zbiorowych w powiecie bialskim wogóle, ale przedewszystkiem z precyzyjnym mechanizmem urzędu gminnego, jego poszczególnemi działami i referatami tak administracji, samorządowej. jak i rządowej.

Skolei wycieczka udała się do Porąbki, gdzie uczestnicy oprowadzeni przez uprzejmych inżynierów z kierownictwa budowy zapory wodnej, mogli przy przepięknej pogodzie zbliska i zdalsza zapoznać się z techniką budowy, celem zapory, jak też z planami Wydziału Powiatowego bialskiego, związanemi z racjonalnem wykorzystaniem na przyszłość tak samej zapory, jak też jeziora, mającego powstać przy zaporze. Między Porąbką a Białą, uczestnicy wycieczki zwiedzili budującą się szkołę w Kozach, powstałą dzięki inicjatywie i ofiarności miejscowego społeczeństwa oraz pomocy Wydziału Powiatowego. Ostatnim etapem wycieczki była trasa między Białą a Szczyrkiem i Salmopolem, gdzie znowu uczestnicy przyjrzeli się różnym sposobom budowy dróg, organizowania dla niej inicjatywy społecznej, zwalczania bezrobocia, a przedewszystkiem podniesienia letniskowego i uzdrowiskowego znaczenia tej okolicy, przy równoczesnem podniesieniu gospodarczem i kulturalnem ludności.

Przy tej sposobności mogli uczestnicy przekonać się naocznie, jak wiele może zdziałać umiejętna i celowa polityka Powiatowego Związku Samorządowego oraz rzetelna i ofiarna inicjatywa i działalność czynnika społecznego, a przedewszystkiem dobrze przygotowanego pracownika samorządowego. *O.*

Przegląd ustaw, rozporządzeń, zarządzeń, okólników i wyroków N. T. A.

Wynagrodzenie za godziny nadliczbowe w przemyśle i handlu.

W Dz. U. R. P. Nr. 28, poz. 222 została ogłoszona ustawa z dn. 9. IV. 1936 r. w sprawie zmiany ustawy z dn. 18. XII. 1919 r. o czasie pracy w przemyśle i handlu. W myśl tej ustawy wynagrodzenie za pracę w godzinach nadliczbowych przysługuje pracownikom również w wypadkach, gdy pracodawca nie uzyskał zezwolenia na przedłużenie czasu pracy.

Zmiana statutu Banku Polskiego.

W Dz. U. R. P. Nr. 28, poz. 224 została ogłoszona ustawa z 9. IV. 1936 r. o zatwierdzeniu zmian statutu Banku Polskiego.

Fundusz Obrony Narodowej.

W Dz. U. R. P. Nr. 28, poz. 225 został ogłoszony Dekret Prezydenta Rzeczypospolitej z 9. IV. 1936 r. o Funduszu Obrony Narodowej.

Opłaty stemplowe od pism sporządzanych w związku z konwersją i uporządkowaniem długów rolniczych.

W Dz. U. R. P. Nr. 28, poz. 231 zostało ogłoszone rozporządzenie Ministra Skarbu z 1. IV. 1936 roku w sprawie opłat stemplowych od pism, sporządzanych w związku z konwersją i uporządkowaniem długów rolniczych. Rozporządzenie to opiera się na art. 110 rozporządzenia Prezydenta Rzpltej z 24. XI. 1934 r. o konwersji i uporządkowaniu długów rolniczych (poz. 59/36 r.).

Rozporządzenie wylicza pisma, które od opłat stemplowych są wolne.

Podział miejscowości na klasy czynszowe dla obliczania wynagrodzenia za kwatery stałe wojska.

W Dz. U. R. P. Nr. 28, poz. 232 zostało ogłoszone rozporządzenie Ministra Spraw Wojskowych z dnia 1 kwietnia 1936 r. o podziale miejscowości na klasy czynszowe dla obliczania wynagrodzenia za kwatery stałe, dostarczane przez Zarządy gmin

na podstawie art. 12 ustawy z dnia 15 lipca 1925 r. o zakwaterowaniu wojska w czasie pokoju.

O uboju zwierząt gospodarskich w rzeźniach.

W Dz. U. R. P. Nr. 29, poz. 237 została ogłoszona ustawa z dnia 17 kwietnia 1936 r. o uboju zwierząt gospodarskich w rzeźniach.

Ustawa ta wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1937 r.

O ulgach w spłacie zaległości podatkowych.

W Dz. U. R. P. Nr. 30, poz. 243 zostało ogłoszone rozporządzenie Ministra Skarbu z 31 marca 1936 roku o zmianie rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 15 kwietnia 1935 r. o ulgach w spłacie zaległości podatkowych (rozporządzenie to dotyczy podatków państwowych z dodatkami państw. i samorz.).

Zawiera zmiany §§ 2, 3, 4, 5, 6, 11. Między innemi postanawia, że płatnicy, którym ogłoszono upadłość, nie korzystają z ulg, bądź tracą prawo do dalszych ulg, wynikających z rozporządzenia niniejszego, przewiduje odroczenia do 1 marca 1938 r. zaległości z przed 1 kwietnia 1933 r. pod pewnemi warunkami, wyszczególnionemi w rozporządzeniu, określa jak należy rozumieć uzależnienie uzyskania ulg od uiszczenia w roku budżetowym 1934/35 sumy stanowiącej równowartość przypisanego w tym roku podatku.

Wreszcie postanawia, że płatnicy, którzy przed dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia (24 kwietnia 1936 r.) utracili prawo do ulg, przewidzianych w rozporządzeniu Ministra Skarbu z dnia 15 kwietnia 1935 r., wskutek nieuiszczenia dobrowolnie podatku przypisanego w roku budżetowym 1935/36, odzyskują je z dniem wejścia w życie rozporządzenia niniejszego na warunkach określonych w tem rozporządzeniu.

Zmiana w organizacji urzędów Skarbowych.

W Dz. U. R. P. Nr. 31, poz. 247 zostało ogłoszone rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 8-go kwietnia 1936 r. o zmianach w organizacji urzędów skarbowych w Okręgach administracyjnych Izb Skarbowych w Grudziądzu, Lwowie, Krakowie i Poznaniu.

Odnośnie Krakowa wyłącza się z właściwości I. Urzędu Skarbowego w Krakowie czynności działów katastralnych i przekazuje się je 6-temu Urzędowi Skarbowemu w Krakowie.

Płatność I raty podatku od lokali za rok 1936.

W Dz. U. R. P. Nr. 31, poz. 248 zostało ogłoszone rozporządzenie Ministra Skarbu z 16 kwietnia 1936 r. o przesunięciu terminu płatności I. raty podatku od lokali za rok 1936 do dnia 31 maja 1936 r.

Obrót pieniężny z zagranicą, oraz obrót zagranicznemi i krajowemi środkami płatniczemi.

W Dz. U. R. P. Nr. 32, poz. 249 został ogłoszony dekret Prezydenta Rzpltej z 26 kwietnia 1936 roku w sprawie obrotu pieniężnego z zagranicą, oraz obrotu zagranicznemi i krajowemi środkami płatniczemi, oraz rozporządzenie wykonawcze Ministra Skarbu z 26 kwietnia 1936 r. (Dz. U. R. P. Nr. 32, poz. 250).

W sprawie statystyki cen.

W Dz. U. R. P. Nr. 33, poz. 254 zostało ogłoszone rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 8-go kwietnia 1936 r. w sprawie statystyki cen, które postanawia, że właściciele przedsiębiorstw przemysłowych i handlowych, zarządy związków przedsiębiorstw lub zarządzający przedsiębiorstwami, obowiązani są dostarczać sprawozdań statystycznych co do cen sprzedażnych produkowanych wytworów, bądź co do cen artykułów, stanowiących przedmiot handlu tych przedsiębiorstw.

O specjalnym podatku od wynagrodzeń wypłacanych z funduszów publicznych.

W Dz. U. R. P. Nr. 33, poz. 255 zostało ogłoszone rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 8-go kwietnia 1936 r. o świadczeniach w naturze, podlegających specjalnemu podatkowi od wynagrodzeń, wypłacanych z funduszów publicznych. W myśl tego rozporządzenia podatkowi temu podlegają: 1) bezpłatne mieszkania, 2) deputaty, polegające na oddaniu w bezpłatne użytkowanie gruntów rolnych o obszarze powyżej 1/2 ha, 3) wyżywienie w naturze, 4) ordynarje.

Podatek od lokali.

W Dz. U. R. P. Nr. 33, poz. 258 ogłoszone zostało rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 20-go kwietnia 1936 r. o wykonaniu dekretu Prezydenta Rzpltej z dnia 14 listopada 1935 r. o podatku od lokali.

Podatek od nieruchomości.

W Dz. U. R. P. Nr. 33, poz. 259 zostało ogłoszone rozporządzenie Ministra Skarbu z 20 kwietnia 1936 r. o wykonaniu dekretu Prezydenta Rzpltej o podatku od nieruchomości.

O mleczarstwie.

W Dz. U. R. P. Nr. 35, poz. 272 została ogłoszona ustawa z 22 kwietnia 1936 r. o mleczarstwie. Ustawa ta wchodzi w życie po upływie trzech miesięcy od dnia ogłoszenia, a dotyczy następujących zakładów mleczarskich: zlewni mleka, mleczarń, śmietanczarni, maślarni, serowni, oraz bryndzarni.

Taksa za czynności komorników.

W Dz. U. R. P. Nr. 35, poz. 277 zostało ogłoszone rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z 25-go kwietnia 1936 r. o taksie za czynności komorników.

Centralna Komisja Oszczędnościowo - Oddłużeniowa.

W Dz. U. R. P. Nr. 36, poz. 278 ukazał się Dekret Prezydenta Rzpltej z dnia 7 maja 1936 roku w sprawie zmiany rozporządzenia Prezydenta Rzp. z dnia 24 października 1934 r. o poprawie gospodarki i finansów związków samorządowych. Dekret ten postanawia, że Centralna Komisja Oszczędnościowo-Oddłużeniowa zostaje organizacyjnie przeniesiona z Prezydjum Rady Ministrów do Ministerstwa Skarbu, co pociąga za sobą dalsze zmiany przy określaniu pewnych uprawnień, które przesuwają się z Prezesa Rady Ministrów na Ministra Skarbu, działającego w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych.

Prawo wekslowe i czekowe.

W Dz. U. R. P. Nr. 37, poz. 282 została ogłoszona ustawa z dnia 28 kwietnia 1936 r. Prawo wekslowe.

W tym samym Dz. U. R. P. pod poz. 283 została ogłoszona ustawa z 28 kwietnia 1936 r. Prawo czekowe. Obie ustawy wchodzą w życie z dniem 1 lipca 1936 r.

Ulgi podatkowe dla nabywców pojazdów mechanicznych.

W Dz. U. R. P. Nr. 39, poz. 294 ukazał się Dekret Prezydenta Rzpltej z 7 maja 1936 r. o ulgach podatkowych dla nabywców pojazdów mechanicznych. Ulgi te dotyczą podatku dochodowego i specjalnego podatku od wynagrodzeń, wypłacanych z funduszów publicznych, a przysługują osobom fizycznym, które w okresie czasu od 1 kwietnia 1936 r. do 1 stycznia 1938 r. nabędą na własność nowe pojazdy mechaniczne o cenie nabycia nieprzekraczającej 12.000 zł.

Ustawa o ochronie lokatorów.

W Dz. U. R. P. Nr. 39, poz. 297 zostało ogłoszone obwieszczenie Ministra Sprawiedliwości z 4 maja 1936 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy z dnia 11 kwietnia 1924 r. o ochronie lokatorów.

Postępowanie układowe dla posiadaczy gospodarstw wiejskich.

W Dz. U. R. P. Nr. 40, poz. 300 zostało ogłoszone rozporządzenie Ministrów: Sprawiedliwości, Skarbu oraz Rolnictwa i Reform Rolnych z 24-go kwietnia 1936 r. o szczegółowych zasadach postępowania układowego dla posiadaczy gospodarstw wiejskich.

O państwowym podatku dochodowym.

W Dz. U. R. P. Nr. 40, poz. 301 ukazało się rozporządzenie Ministra Skarbu z 27 kwietnia 1936 r. w sprawie wykonania ustawy o państwowym podatku dochodowym (Dz. U. R. P. z r. 1936, Nr. 2, poz. 6).

Usuwanie drzew przydrożnych.

W Dz. U. R. P. Nr. 40, poz. 302 zostało ogłoszone rozporządzenie Ministra Komunikacji z dnia 4 maja 1936 r. o zmianie rozporządzenia Ministra Robót Publicznych z dnia 30-go grudnia 1922 roku w przedmiocie sadzenia i utrzymywania drzew przydrożnych na drogach publicznych. Rozporządzenie to postanawia, że zarządy drogowe mają prawo zarządzić usunięcie tylko pojedynczych drzew uschłych, uszkodzonych lub grożących bezpieczeństwu komunikacji drogowej, usuwanie zaś całych grup drzew przydrożnych może nastąpić tylko za zezwoleniem Ministerstwa Komunikacji co do dróg państwowych i wojewódzkich, a Wojewody co do dróg państwowych i gminnych.

O ubezpieczeniach chorobowych i emerytalnych.

W Dz. U. Ministerstwa Spraw Wewnętrznych Nr. 11, poz. 64 został ogłoszony okólnik Nr. 24 Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z 15-go kwietnia 1936 r. Nr. SS. 40-18-4 o ubezpieczeniach chorobowych i emerytalnych, który poleca zaprzestanie uchwalania obecnie przez związki samorządowe nowych statutów o ubezpieczeniach chorobowych lub emerytalnych.

Wynagrodzenia członków wojewódzkich Urzędów Rozjemczych do spraw majątkowych posiadaczy gospodarstw wiejskich.

W Monitorze Polskim Nr. 91 z 18 kwietnia 1936 r. zostało ogłoszone zarządzenie Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 31 marca 1936 r. w sprawie podanej w nagłówku.

Wynagrodzenie przewodniczącego wynosi 400 zł. mies., zastępcy 30 zł. za udział w posiedzeniu, ławnika 15 zł. za udział w posiedzeniu, ponadto dla ławników zamiejscowych zwrot kosztów podróży (II kl. poc. osob.).

Zwolnienie powiat. Komend uzupełnień i żandarmerji od opłat za udzielanie informacyj adresowych.

W Dz. Urzęd. Min. Spr. Wewn. Nr. 13 pod poz. 76 został ogłoszony okólnik Ministerstwa Spraw Wewnętrznych Nr. 28 z 6 maja 1936 r. Nr. SF. 67-12-6, który wyjaśnia. że tak powiatowe Komendy uzupełnień jak i żandarmerja korzystają z bezpłatnych informacyj adresowych udzielanych przez gminy w zakresie ewidencji osób podlegających powszechnemu obowiązkowi wojskowemu.

W sprawie opłat specjalnych i opłat drogowych.

W Dz. Urzęd. Ministerstwa Spraw Wewn. Nr. 14, poz. 85 został ogłoszony okólnik Nr. 33 Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z 11 maja 1936 r. Nr. S. F.-66-5-2 w sprawie opłat specjalnych i dopłat drogowych. Okólnik ten jest zebraniem i usystematyzowaniem w jedną całość dotychczasowych okólników w zakresie opłat specjalnych i dopłat drogowych. Do okólnika dołączony jest statut wzorowy opłat specjalnych i dopłat drogowych.

W sprawie likwidacji sum zdefraudowanych.

Ministerstwo Skarbu wydało następujące zarządzenie z dnia 9 maja 1936 r. L. D. V. 799/1/36 w sprawie likwidacji sum zdefraudowanych: Upoważnia się Izby Skarbowe (Wydział Skarbowy) do umarzania, na wniosek urzędów skarbowych, na podstawie art. 123 ordynacji podatkowej figurujących jeszcze w księgach bierczych należności podatkowych zdefraudowanych, jeżeli defraudacja została popełniona przed dniem 1 kwietnia 1934 r.

Uprawnienia do wydania postanowienia o umorzeniu przysługują Izbom Skarbowym (Wydziałowi Skarbowemu). Bez względu na wysokość należności zdefraudowanej, pod warunkiem jednak, że wszczęte przez władze skarbowe kroki, zmierzające do ściągnięcia zdefraudowanej sumy od osoby, która się defraudacji dopuściła, lub od osób, które ponoszą odpowiedzialność za zdefraudowaną kwotę z tytułu poręczenia lub innego, wykazały bezwzględną nieściągalność tej sumy, z braku u winnego i wymienionych osób majątku, z którego można było ją pokryć.

W przypadkach zdefraudowania należności podatkowej przez organa zarządów gminnych należy zaniechać w stosunku do sum objętych niniejszem zarządzeniem, wszczynania akcji pociągania do obowiązku pokrycia zdefraudowanej sumy zarządów gmin z tytułu posiłkowej odpowiedzialności tych zarządów za czynności swych organów. wszczęte zaś w tej mierze postępowanie należy umorzyć. Odpowiedzialność zatem gmin za zdefraudowane kwoty nie stoi na przeszkodzie do umorzenia odnośnych należności w myśl poprzedzającego ustępu.

Nie dotyczy to jednak tych wypadków, w których zdefraudowana suma zgłoszona została do rozrachunku i objęta tym rozrachunkiem w myśl postanowień instrukcji Ministra Skarbu z dnia 21 kwietnia 1933 r. w sprawie rozrachunku pomiędzy Skarbem Państwa a związkami komunalnemi (Dz. Urz. Min. Skarbu Nr. 16 z 1933, poz. 141).

Wnioski Izby Skarbowej (Wydziału Skarbowego) według załączonego wzoru opracowują Urzędy skarbowe odrębnie dla każdego wypadku defraudacji, rozumiejąc przez to łączną sumę wszystkich kwot zdefraudowanych przez jedną osobę, dołączając do każdego wniosku akta dochodzeń, stwierdzających nieściągalność zdefraudowanej należności.

Postanowienia o umorzeniach Izby Skarbowe (Wydział Skarbowy) wydadzą, po uprzedniem szczegółowem zbadaniu nadesłanego przy wnioskach materjału i stwierdzeniu w każdym poszczególnym wypadku nieściągalności zdefraudowanej sumy.

Izby Skarbowe (Wydział Skarbowy) wydadzą niezwłocznie urzędom skorbowym szczegółowe polecenia co do wykonania niniejszego zarządzenia, podkreślając konieczność sfinalizowania całkowitej akcji w dziedzinie umorzenia zdefraudowanych sum w terminie do końca lipca r. b. W terminie do dnia 20 sierpnia b. r. Izby Skarbowe (Wydział Skarbowy) przedłożą Ministerstwu Skarbu sprawozdania o wynikach zarządzonej niniejszym okólnikiem akcji, podając w nich urzędami skarbowemi dane, o których mowa w rubrykach 6—10 załączonego wzoru.

Odwołania w sprawie nadzwyczajnej daniny majątkowej.

N. T. A. w wyroku z 19 listopada 1935 r. L. rej. 223/34 (Nr. 1138 S w Zbiorze wyroków N. T. A.) orzekł, że od nakazów zapłaty na nadzwyczajną daninę majątkową (ustawa z 24 marca 1933 r. poz. 248 Dz. Ust.) przysługuje płatnikom w myśl ogólnych zasad postępowania administracyjnego prawo odwołania się do wyższej instancji skarbowej

wbrew przepisowi § 5 ust. 1 rozporządzenia Ministra Skarbu z 13 lipca 1933, poz. 402 Dz. Ust.

Zużycie sum z opłat zastępczych na cele drogowe.

N. T. A. w wyroku z 21 listopada 1935 r. L. rej. 11500/32 (Nr. 1139 S w Zbiorze wyroków N. T. A.) orzekł, że okoliczność, że stwierdzono faktyczne zużycie sum, uzyskanych z opłat zastępczych na cele drogowe po myśli art. 29—31 ustawy z 10 grudnia 1920 r. o budowie i utrzymaniu dróg publicznych poz. 32/1921 r. Dz. Ust. na inne cele, aniżeli w ustawie wyszczególnione, nie może uzasadnić żądania płatnika wznowienia postępowania w celu uzyskania zwrotu odpowiedniej części uiszczonych opłat.

O zgromadzeniach publicznych.

N. T. A. w wyroku z 27 stycznia 1936 r. L. rej. 295/33 (Nr. 1137 A w Zbiorze wyroków N. T. A.) orzekł, że ograniczenie udziału w zgromadzeniu publicznem przez żądanie kart wstępu samo przez się nie pozbawia tego zgromadzenia charakteru zgromadzenia publicznego.

Utrata mandatu przez sołtysa spowodu wyroku sądowego.

Krakowski Urząd Wojewódzki w okólniku Sam. Nr. 10/36 r. z 21 kwietnia 1936 r. udzielił następujących wyjaśnień:

1) w myśl art. 20/2 ust. sam. sołtys winien odpowiadać warunkom wybieralności przewidzianym w jej art. 4 ust. 1 oczywiście zarówno w chwili wyboru jak i w ciągu kadencji,

2) w myśl art. 4/1 ust. sam. wybranym do organów ustrojowych związków samorządowych może być każdy obywatel polski, który ma prawo wybierania do powyższych organów,

3) w myśl art. 3/1 c. ust. sam. prawo wybierania do organów ustrojowych związków samorządowych ma każdy, kto nie utracił prawa wybierania do Sejmu w myśl obowiązujących przepisów,

4) w myśl art. 3/1 g. ordynacji wyborczej, do Sejmu nie ma prawa wybierania skazany prawomocnym wyrokiem sądowym na karę zasadniczą pozbawienia wolności za przestępstwo popełnione z chęci zysku lub innych niskich pobudek.

Jeżeli więc sołtys został skazany prawomocnym wyrokiem sądowym na karę aresztu za występek z art. 264 k. k., a więc niewątpliwie za przestępstwo z chęci zysku, utracił prawo wybierania do Sejmu, a w następstwie tego i prawo wybierania i wybieralności do organów ustrojowych związków samorządowych, a więc i zdolności piastowania godności sołtysa.

Wykazywanie poborów w budżetach związków samorządowych w związku z podatkiem specjalnym od uposażeń.

Urząd Wojewódzki okólnem pismem z dnia 5 maja 1936 r. Ne. S. A. I-1-9/36 wyjaśnił, że kredyty na uposażenia i wynagrodzenia pracownicze należy w budżetach na rok 1936/7 preliminować brutto t. j. nie zmniejszone o podatek specjalny, zaś wpływy ze specjalnego podatku od uposażeń pracowniczych należy preliminować w dziale XI. dochodów zwyczajnych budżetu administracyjnego.

Sposób preliminowania wpływów z dodatku komunalnego do państwowego podatku przemysłowego.

W piśmie okólnem Urzędu Wojewódzkiego z dnia 11 maja 1936 r. Nr. S. F.-8-1/36, dotyczącem zestawień preliminarzy budżetowych związków samorządowych na rok 1936/37, została poruszona sprawa budżetowania wpływów z dodatku komunalnego do państwowego podatku przemysłowego, w szczególności wyjaśniam, że wpływy z dodatku komunalnego do państwowego podatku przemysłowego, pobieranego w formie opłat od świadectw przemysłowych i kart rejestracyjnych należy preliminować w Dz. IX. budżetu, zaś wpływy z tego źródła, pobierane w formie udziału w państwowym podatku przemysłowym od obrotu w Dz. VIII. budżetu.

Poradnictwo samorządowe.

Zarząd gminy w B. zapytuje: Czy można przy wydawaniu dowodów osobistych, oprócz kwoty 60 gr. pobierać dodatkową opłatę za blankiet?

Odpowiedź:

W myśl postanowień art. 18 ust. 1 rozporządzenia Prezydenta Rzpltej z 16 marca 1928 r. o ewidencji i kontroli ruchu ludności w brzmieniu ustalonem ustawą z 15 marca 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 38, poz. 390) opłata za dowód osobisty wynosi 60 gr. i w żadnym wypadku nie jest Zarząd gminy upoważniony do przekroczenia stawki tej, oznaczonej ustawą.

Zarząd gminy w M. zapytuje:

B. gmina S., a obecnie gromada S. ma prawo poboru taks kuracyjnych. Gromada ta weszła obec-

nie w skład gminy M. Zachodzi pytanie, kto ma uchwalić pobór taks kuracyjnych (gmina czy gromada), oraz w którym budżecie należy przewidzieć wpływy z tych taks.

Odpowiedź:

Sprawę poruszoną przez Zarząd gminy M. wyjaśniło Ministerstwo Spraw Wewnętrznych w jednym z okólników, który został podany do wiadomości Wydziałom Powiatowym na terenie Województwa Krakowskiego okólnikiem Urz. Wojew. Nr. Sam. 13 z 7 maja 1936 r. Okólnik ten wyjaśnił, że:

1) Pobór taks kuracyjnych przewidzianych w art. 40 a ustawy z dnia 23 marca 1922 r. o uzdrowiskach w brzmieniu art. 1 pkt. 21 rozporządzenia Prezydenta Rzpltej z 22 marca 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 36, poz. 331) jako świadczeń o charakterze podatkowym zarówno na obszarze gmin wiejskich, jak i poszczególnych gromad, wymaga powzięcia uchwał przez radę gminną i winien być dokonywany w zasadzie przez zarząd gminy, co nie wyklucza współudziału w tym względzie organów gromady, a nawet w fomie inkasowania omawianych wpływów przez gromadę.

2) Ponieważ wpływy z taks kuracyjnych, pobieranych na zasadzie zezwolenia, wydanego w swoim czasie, a dotyczącego obszaru gminy jednowioskowej, zgodnie z art. 40 a ustawy o uzdrowiskach, powinny być zużywane na cele ustawowo przewidziane, ograniczone w takim wypadku do obszaru tejże gminy jednowioskowej, a obecnie gromady — a więc na cele o charakterze miejscowym — zatem wydatki na te cele powinny być obejmowane budżetem gromady; w związku z tem rada gminna obecnej gminy zbiorowej powinna wykorzystać uprawnienia z art. 23 pkt. 5 ustawy z dn. 23 marca 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr. 35, poz. 294) i wpływy z powyższych taks kuracyjnych na wniosek gromady przeznaczyć na realizowanie celów określonych w art. 40 a ustawy o uzdrowiskach na obszarze gromady, utworzonej w granicach zlikwidowanej gminy jednowioskowej, na obszar której w swoim czasie wydane zostało zezwolenie do poboru taks kuracyjnych.

3) W wypadku powyżej określonym (pkt. 2) wpływy z taks kuracyjnych, podobnie jak i wydatki dokonywane z tych wpływów — powinny być obejmowane budżetem gromady, przyczem pobór taks kuracyjnych imieniem gminy powinien być powierzony sołtysowi przy jednoczesnem upoważnieniu gromady do zużycia tych wpływów zgodnie z przeznaczeniem ustawowem.

Wydawca: Instytut Administracyjno-Gospodarczy w Krakowie. Redaktor odpowiedzialny: Mgr. Józef Przetocki.

Drukarnia „ORBIS" w Krakowie-Dębnikach, ul. Barska 41 pod zarządem Pawła Czuja.

Żądajcie cenników.